

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εν Αθήναις τῇ 24 Αυγούστου 1932

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 2725

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Διὰ τὸ ἐσωτερικόν:

Δι' ὁλόκληρον τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως	Δρ. 300
Διὰ τὰ τρία Τεύχη Α', Β' καὶ Γ' ἑτησίως	> 200
Διὰ τὸ Παράρτημα μόνον ἑτησίως	> 150
Διὰ τὸ Δελτίον Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν	> 200

Διὰ τὸ ἐξωτερικόν:

Δι' ὁλόκληρον τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως	> 600
Διὰ τὰ τρία Τεύχη Α', Β' καὶ Γ' ἑτησίως	> 400
Διὰ τὸ Παράρτημα μόνον ἑτησίως	> 300
Διὰ τὸ Δελτίον Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν	> 400

Διὰ δημοσιεύσεις δικαστικῶν πράξεων κλπ. ὁ στίχος Δρ.	2,50
Διὰ καταστατικά κλπ. κατὰ στήλην ἢ κλάσμα ταύτης	> 180.—
Ἡ τιμὴ ἑκάστου ἡμερησίου φύλλου	> 3.—
Ἐκάστου δὲ φύλλου Δελτίου Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν	> 4.—

Ἡ συνδρομὴ ἀρχεται τὴν 1ην Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι προπληρωτέα.

Αἱ πληρωμαὶ διὰ συνδρομὰς καὶ δημοσιεύσεις ἐνεργοῦνται εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα, προσαγομένου κατόπιν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον τοῦ οὐκείου διπλοτύπου πληρωμῆς.

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 5351 ὡς καὶ τῶν ἐν ἰσχύϊ σχετικῶν διατάξεων τῶν νόμων ΒΧΜΣ', 2447, 491, 4823 καὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 12/16 Ἰουνίου 1926 εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον νόμον, ῥέρον τὸν ἀριθμ. 5351 καὶ τὸν τίτλον «περὶ ἀρχαιοτήτων».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρ. 55 τοῦ νόμου 5351 προτάσει τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ ἀπερασάμεν καὶ διατάσσομεν :

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 5351 ὡς καὶ αἱ ἐν ἰσχύϊ διατάξεις τῶν νόμων ΒΧΜΣ' 491, 2447, 4823 καὶ τοῦ Ν. Δ. 12/16 Ἰουνίου 1926 κωδικοποιούνται εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον νόμον ῥέρον τὸν ἀριθμὸν 5351 καὶ τὸν τίτλον «περὶ ἀρχαιοτήτων» ἕκον ὡς ἔπεται :

Περὶ ἀρχαιοτήτων καθόλου.

Ἄρθρον 1.

Πάντα τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ οἰοσδήποτε Ἐθνικοῖς κτήμασιν, ἐν ποταμοῖς, λίμναις καὶ ἐν τῇ ποθμένῃ τῆς θαλάσσης, πρὸς δὲ ἐν δημοτικοῖς, μοναστηριακοῖς καὶ ιδιωτικοῖς κτήμασιν εὑρισκόμενα ἀρχαῖα, κινητὰ τε καὶ ἀκίνητα, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ ἐφεξῆς, εἶναι ιδιότησι τοῦ Κράτους. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ δικαίωμα καὶ ἡ φροντίς περὶ ἀναζητήσεως καὶ διασώσεως τούτων ἐν δημοσίοις Μουσείοις ἀνῆκει εἰς τὸ Κράτος.

Πᾶσα πρὸς τὸν σκοπὸν τούτων ἐνέργεια ὑπάγεται εἰς τὴν διακιοσίαν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων (ἀρθρ. 1 ν. ΒΧΜΣ').

Ἄρθρον 2.

Ἀρχαῖα κατὰ τὸ ἀρθρὸν 1 λογίζονται πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ ἔργα τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς, Γλυπτικῆς, Γραφικῆς καὶ οἰοσδήποτε καθόλου Τέχνης οἷον παντοῖα οἰκοδομηματὰ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ μνημεῖα, λίθοι μετὰ γλυφῆς τινος ἐκ τῶν μνημείων τούτων προερχόμενοι καὶ βάθρα, ὑδραγωγεία, ὁδοί, τείχη, τάφοι, λαξεύματα, ἀγάλματα, ἀνάγλυφα, εἰδώλια, ἐπιγραφαί, ζωγραφίαι, ψηφιδωτά, ἀγγεῖα, ὅπλα, κοσμήματα καὶ ἄλ.

λα ἐξ οἰοσδήποτε ὕλης ἔργα καὶ σκευή, διατυλιγμένοι, νομίσματα. Καὶ τὰ ἀντικείμενα τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ μεσαιωνικοῦ ἐλληνισμοῦ δὲν ἐξαίρονται τῶν ὁρισμῶν τοῦ παρόντος νόμου (ἀρθρὸν 3 ν. ΒΧΜΣ').

Ἄρθρον 3.

Εἰς τοὺς ιδιοκτήτας τῶν κτημάτων ἐν οἷς εὑρίσκονται ἀρχαῖα παρέχεται ἡ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἀρθρα ἀποζημίωσις ἢ ἀμοιβή. Εἰς δῆμους κοινότητας καὶ Μονὰς οὐδεμίαν παρέχεται ἀποζημίωσις ἢ ἀμοιβή (ἀρθρὸν 2, ν. ΒΧΜΣ').

Ἄρθρον 4.

Τὰ ἐν τοῖς σκευοφυλακείοις ἱερῶν Μονῶν φυλαττόμενα καὶ μὴ χρησιμοποιούμενα εἰς τὴν λατρείαν ἀρχαῖα ἐκκλησιαστικὰ κειμήλια καὶ πολύτιμα ἀρχαῖα χειρόγραφα, περὶ τῆς μεγάλης ἀξίας καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς καλλιτέρας φυλάξεως καὶ συντηρήσεως τῶν ὁποίων ἤθελε γνωματεύσῃ ἐπιτροπὴ καταρτιζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἐκ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, μελῶν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου καὶ ἄλλων εἰδικῶν, κατατίθενται πρὸς φύλαξιν καὶ συντήρησιν εἰς τὰ Βυζαντινὸν Μουσεῖον ἢ εἰς τὰ τοπικὰ Μουσεῖα.

Ἡ κυριότης τῶν Μονῶν ἐπὶ τῶν ἀρχαίων τούτων διατηρεῖται καὶ μετὰ τὴν κατάθεσιν αὐτῶν εἰς τὸ Μουσεῖον (ἀρθρ. 41 ν. 5351).

Ἄρθρον 5.

Ὁ γινόμενος καθ' οἰονδήποτε τρόπον κάτοχος ἀρχαίου, ὀρεῖται ἐντὸς δεκαπενθημέρου, ἀφ' οὗτο περιηλθὼν τὸ ἀρχαῖον εἰς τὴν κατοχὴν του, νὰ δηλώσῃ τούτο εἰς τὴν πλησιεστέραν ἀρχαιολογικὴν ἢ ἀστυνομικὴν ἀρχήν, ἢ εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν Τμήμα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, καθισσὼν συνάμα γνωστὸν τὸν τρόπον τῆς ἀποκτήσεως τοῦ ἀρχαίου καὶ, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν, τὸν τόπον ἐν ᾧ εὑρέθη τούτο. Μετὰ τὴν δηλώσιν τοῦ ἀρχαίου ὁ κάτοχος δύναται νὰ φυλάξῃ ὁ ἴδιος τὸ ἀρχαῖον ἢ νὰ τὸ πωλήσῃ εἰς ἄλλον ἐντὸς τοῦ Κράτους κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ ἀρχαιολογικὸς ἑαυτοῦ τῆς περιφέρειας ἢ ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἄλλος ἀνώτερος ἀρχαιολογικὸς ὑπάλληλος ὀρεῖται ἐντὸς κατὰ τὸ δυνατόν βραχέος χρονικοῦ διαστήματος, νὰ ἐξετάσῃ καὶ περιγράψῃσιν ἀκριβῶς τὸ

ἀρχαίων. Ἐάν τὰ δηλούμενα ἀρχαία ἔχουσιν μικρὰν ἐπιστημονικὴν σπουδαιότητα καὶ πολλὰ μικρὰν ἢ οὐδεμίαν ἐμπορικὴν ἀξίαν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου, ἀριθμούνται ταῦτα ἀπλῶς καὶ περιγράφονται, καταλείπονται δὲ εἰς τὴν ἐλευθέραν χρῆσιν τοῦ κατόχου. Τὸ Ὑπουργεῖον δύναται νὰ ζητήσῃ ὅπως κατατεθῶσι καὶ φωτογραφίαι τῶν ἀρχαίων τούτων.

Ἐάν ὁ κάτοχος τοῦ ἀρχαίου εἶναι ἐμπορὸς ἀρχαιοτήτων, τὸ Ὑπουργεῖον δύναται, προκειμένου περὶ ἀρχαίου ἀξίου λόγου, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου, νὰ προβαίνει εἰς ἀναγκαστικὴν ἀγορὰν τοῦ ἀρχαίου, τῆς τιμῆς αὐτοῦ ὀριζομένης, ἂν δὲν ἐπέλθῃ συμφωνία μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ κατόχου τοῦ ἀρχαίου, κατὰ τὸν ἐν τῇ 2^ῃ παραγράφῳ ἀρθρον 11 τοῦ παρόντος Νόμου, ὀριζόμενον διαιτητικὸν τρόπον. Εἰς τὸν κάτοχον καταβάλλεται μόνον τὸ ἥμισυ τῆς οὕτω ὀριζομένης τιμῆς (ἀρθρ. 1, ν. 5351).

Ἄρθρον 6.

Κάτοχος ἀρχαίων παραλείψας νὰ ἐνεργήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἀρθρον 5 δηλώσιν ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου τούτου ὀριζομένης προθεσμίας, οὐχὶ ὅμως καὶ πέραν τῶν δύο μηνῶν ἀπ' ἧς ἐγένετο τοιοῦτος τιμωρεῖται διὰ προστίμου 500 ἕως 2.000 δραχμῶν. Ἐάν δὲ ἡ δηλώσις ἐγένετο μετὰ δύο μηνῶν τιμωρεῖται διὰ προστίμου 1000 ἕως 4000 δραχμῶν. Ἐάν μετὰ τὸ διμήνου καὶ πρὸ τῆς δηλώσεως ἀνακαλυφθῇ κατ' ἄλλον τρόπον ὁ κατέχων τὸ ἀρχαίον, σὺν τῇ ποινῇ ἐπιβάλλεται καὶ διήμευσις τοῦ ἀνακαλυφθέντος ὑπὲρ τῶν Μουσείων τοῦ Κράτους.

Ὁ ἐπὶ σκοπῷ παρανόμου διαθέσεως τοῦ ἀρχαίου παραλείψας πέραν τοῦ διμήνου νὰ δηλώσῃ τὴν κατοχὴν τούτου τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως 1 μέχρι 6 μηνῶν καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς 1000—4000 δραχμῶν (ἀρθρον 2 ν. 5351).

Ἄρθρον 7.

Ὁ νομίμως ἐργαζόμενος ἐντὸς δημοσίων, δημοτικῶν, κοινοτικῶν μοναστηριακῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων καὶ ἀνακαλύψας ἐν αὐτοῖς ἀρχαία, εἰς τὴν δηλώσῃ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ αὐτοῦ ἐντὸς 15 ἡμερῶν εἰς τὴν πλησιέστεραν ἀρχαιολογικὴν ἀρχήν, λαμβάνει ὡς ἀμοιβὴν τὸ 1/2 τῆς ἀξίας τῶν εἰς τὸν δημόσιον περιεχομένων ἀρχαίων. Ἐάν οὗτος παρέλκει νὰ κάμῃ τὴν δηλώσιν, οὐχὶ ὅμως πέραν τοῦ διμήνου, οὐδεμίαν λαμβάνει ἀμοιβήν. Ἐάν ὅμως παρέλκει νὰ κάμῃ τὴν δηλώσιν πέραν τοῦ διμήνου, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως 15 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν (ἀρθρον 3 ν. 5351).

Ἄρθρον 8.

Ἐάν ὑπάρχωσι ἢ εὗρεθῶσι τυχαίως ἐν ἰδιωτικῷ κτήματι ἀρχαία κτίρια ἢ ἄλλα ἀρχαία μὴ συνάμενα νὰ μετακινήθωσιν, εἰς τὴν ἀξία λόγου καὶ πρέπει νὰ διατηρηθῶσιν, ὁ κύριος τοῦ κτήματος ἀμειβεταὶ μόνον διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ χώρου, ὃν τὸ ἀρχαίον καταλαμβάνει, ἐκτιμωμένου τούτου κατὰ τὴν ἀνωτάτην πρέχουσαν ἀξίαν ὁμοίων κτημάτων ἐν τῇ περιφερείᾳ ἡϋψημένην κατὰ 10 ο.ε. Εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὴν ἀρχαιότητα, εἴτε οὗτος εἶναι ὁ ἰδιοκτήτης, εἴτε ἄλλος τις νομίμως ἐργαζόμενος ἐν τῷ κτήματι, δύναται εἰς τὴν δηλώσῃ τὴν εὐρεσιν ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν νὰ δοθῇ ἀμοιβὴ τις ἀνάλογος τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἀρχαίου.

Κάτοχος κτήματος ἐν τῷ ὁποίῳ ἤθελον εὗρεθῇ ἀρχαία μὴ συνάμενα νὰ μετακινήθωσι καὶ παραλείψας νὰ δηλώσῃ ταῦτα ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 5 ὀριζομένης προθεσμίας, τιμωρεῖται διὰ τῶν ἐν ἀρθρῷ 6 καὶ κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ διακρίσεις ποινῶν (ἀρθρον 7 ν. 5351).

Ἄρθρον 9.

Περὶ τοῦ διατηρητέου ἀκινήτου ἀρχαίου ἀποφαίνεται τὸ βραδύτερον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δηλώσεως αὐτοῦ ὁ ἀρχαιολογικὸς ἐφορὸς. ἐν ἧ δὲ περιπτώσει εὐρίσκεται οὗτος ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἐπιτροπὴ ἐκ τριῶν ἐφόρων ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, ἐντὸς δύο τῶν πολλῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δηλώσεως. Μετὰ πάρεθον διμήνου ἀπὸ τῆς δηλώσεως εὐρέσεως τοῦ ἀρχαίου, εἰς τὴν ἐλήφθη ἀπόφασίς τις περὶ αὐτοῦ, ὁ ἰδιοκτήτης δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν παρακώλυσιν τῆς χρήσεως τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ. Παρελθόντος ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δηλώσεως τῆς εὐρέσεως τοῦ ἀρχαίου, ἂν δὲν ἐλήφθη εἰσαίτι ἀπόφασίς τις περὶ αὐτοῦ, ὁ ἰδιοκτήτης δύναται νὰ θεωρήσῃ τὸ αὐτὸ ὡς μὴ διατηρητέον. Ὁ ἀρμόδιος ἀρχαιολογικὸς ἐφορὸς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν προσήκουσαν νέργειαν πρὸς ἐγκαιρον ἐκτέλεσιν τῶν διατυπώσεων πρὸς ἀπόφασιν περὶ τοῦ διατηρητέου ἀκινήτου ἀρχαίου.

Ἐάν εἶναι ἀνάγκη δοκιμαστικῆς σκαφῆς πρὸς ἐξακριβωσιν τῆς σπουδαιότητος ἀκινήτου ἀρχαίου, δύναται ὁ ἀρχαιολογικὸς ἐφορὸς ἢ ὁ ἐπιμελητὴς νὰ προβαίνει ἀμέσως εἰς ταύτην γνωρίζων τούτῳ τῷ Ὑπουργείῳ, καὶ συνεννοούμενος περὶ τῆς δαπάνης (ἀρθρ. 8 ν. 5351).

Ἄρθρον 10.

Εἰς πάντα ἰδιώτην ἢ δημόσιον ὑπάλληλον, ὑποδεικνύοντα τὴν παραβάσιν τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων ἀρθρῶν περὶ δηλώσεως κατοχῆς ἀρχαίων, παρέχεται ὡς ἀμοιβὴ τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ὑπὸ τοῦ παραβάτου τῆς διατάξεως πληρωνομένου προστίμου, ἢ ἀμοιβὴ ἴση πρὸς τὸ 1/2 ἢ 1/4 τῆς ἀξίας τοῦ ἀρχαίου κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου (ἀρθρ. 4 ν. 5351).

Ἄρθρον 11.

Ἡ χρηματικὴ ἀξία τῶν ἀρχαιοτήτων ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου ἢ ὑπὸ ἐπιτροπῆς δύο ἐφόρων ἀρχαιοτήτων, οἵτινες δύναται νὰ μὴ εἶναι μέλη τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου καὶ ἐνὸς μέλους τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου, καταρτιζομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Τὴν ἐκτίμησιν ἀρχαιοτήτων μικρᾶς σπουδαιότητος δύναται νὰ ἀναθέτῃ ὁ Ὑπουργός, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου καὶ εἰς τοὺς ἀρμόδιους ἀρχαιολογικοὺς ἐφορούς. Προκειμένου νὰ ἀποζημιωθῇ ἰδιώτης ὑπὸ τοῦ δημοσίου δι' ἀγορὰν ἢ διὰ πρόσκτησιν καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἀρχαίου, ἂν ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ὀριζομένη τιμὴ τοῦ ἀρχαίου δὲν γίνῃ ἀποδεκτὴ, συνιστᾶται ἐπιτροπὴ ἐξ ἀντιπροσώπου τοῦ ἰδιώτου, ἐνὸς ἐφόρου ἀρχαιοτήτων ἢ Διευθυντοῦ Μουσείου, ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, καὶ ἐνὸς τρίτου ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου ἧτις ὀρίζει κατὰ πλειοψηρίαν ἀνεκκλήτως τὴν ἀξίαν τοῦ ἀρχαίου.

Ἐάν δὲν ἐπιτευχθῇ πλειοψηφία κατὰ τὸν ὀρισμὸν τῆς τιμῆς ἀρχαίου ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ προηγουμένον ἀρθρον Ἐπιτροπῆς, τὴν τιμὴν τοῦ ἀρχαίου ὀρίζει ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἐκάστου τῶν τριῶν μελῶν ὀρισθεῖσαν τιμὴν. (ἀρθρ. 6 ν. 5351).

Ἄρθρον 12.

Πᾶς κάτοχος ἀρχαίων ἀξιολόγων κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἐφόρου ἀφείλει νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἐφόρου τῆς περιφερείας ὡς πρὸς τὴν ἐκθεσιν καὶ συντήρησιν αὐτῶν προκειμένου περὶ ἀποτροπῆς προφανοῦς κινδύνου. Ἄν ὁ κάτοχος διαφωνεῖ πρὸς τὸν ἀρχαιολογικὸν ἐφορον ὡς πρὸς τὴν σπουδαιότητα τῶν ἀρχαίων ἢ ὡς πρὸς τὰ προτεινόμενα ὑπὸ τοῦ ἐφόρου μέτρα συντηρήσεως, δύ-

ναται να αναφέρονται εις τὸ Ὑπουργεῖον, ὅπου κρίνεται τελειωτικῶς (ἄρθρ. 22 ν. 5351).

Ἄρθρον 13.

Τιμωρεῖται διὰ προστίμου δραχμῶν 500 - 6000 δραχμῶν ὁ δι' οἰουδήποτε ἐνόμου πράξεως ἐν ζωῇ μεταβιβάων τὸ παρ' αὐτοῦ κατεχόμενον ἀρχαῖον, ἀνευ προηγουμένης δηλώσεως περὶ τῆς τοιαύτης μεταβιβάσεως εἰς τὸν ἀρμόδιον ἀρχαιολογικὸν ἔφορον. Εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὑπόκειται καὶ ὁ πρὸς ἐν ἡ μεταβίβασις, εἰς ἀνὴν παρέλειψεν αὐτὸς τὴν τοιαύτην δήλωσιν.

Ἡ ἀνευ προηγουμένης δηλώσεως γενομένη μεταβίβασις εἶναι ἀκυρὸς (ἄρθρ. 5 ν. 5351).

Ἄρθρον 14.

Ὁ ὑποδείξας οἰανδήποτε ἀρχὴ ἀποκαλυφθέντα καὶ ἄγνωστα ἀρχαῖα, ἢ ἐπιδείξας τόπον ἐν ᾧ ὑπάρχουν ἀρχαῖα καὶ συντελέσας οὕτω εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ἀρχαίων, δύναται νὰ λαμβάνῃ ἀμοιβὴν ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῶν ἀρχαίων καὶ τῆς συνδρομῆς ἣν παρέσχεν κατ' ἐκτίμησιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου. Ἡ τοιαύτη ἀμοιβὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα τοῦ 1) 4 οὐδ' ἀνωτέρα τοῦ ἡμισέως τῆς ἀξίας τῶν ἀρχαίων (ἄρθρ. 9 ν. 5351).

Περὶ εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἀρχαίων.

Ἄρθρον 15.

Ἀρχαῖα εἰσάγονται ἀνεμποδίστως εἰς τὸ Κράτος, ἀλλὰ ἅμα τῇ εἰσαγωγῇ αὐτῶν ἐν τῷ Τελωνεῖῳ ὑποχρεοῦται ὁ ἐνδιαφερόμενος νὰ τὰ δηλώσῃ, ἄλλως θεωροῦνται αὐτὰ ὡς εὐρεθέντα ἐν Ἑλλάδι.

Π. Δ. θέλει κανονίσει τὰς διατυπώσεις τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐξακριβώσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἀρχαίων καὶ τὰ τῆς δηλώσεως αὐτῶν (ἄρθρ. 25 ν. 5351).

Ἄρθρον 16.

Ὁ εἰσάγων ἀρχαιότητα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὀφείλει μετὰ τῆς δηλώσεως εἰσαγωγῆς νὰ δηλώσῃ καὶ τὴν χρηματικὴν ἀξίαν, ἣν ἀποδίδει εἰς ταύτας, καὶ ἂν προτίθεται νὰ κρατήσῃ ταύτας ὁ ἴδιος ἢ νὰ τὰς πωλήσῃ ἢ μεταβιβάσῃ εἰς ἄλλον (ἄρθρ. 26 ν. 5351).

Ἄρθρον 17.

Ἡ πώλησις βραδύτερον τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον εὐρισκομένων ἐν τῷ Κράτει ἀρχαίων, ὀφείλει πρὸ τῆς πράξεως νὰ δηλοῦται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ παραβάτης τῆς διατάξεως ταύτης τιμωρεῖται διὰ προστίμου 200 - 5.000 δραχμῶν.

Τὸ Δημόσιον προτιμᾶται ἐπὶ ἴση τιμῇ. Ἄν δὲ τὰ οὕτω πωλούμενα ἀρχαῖα δὲν ἀγορασθῶσιν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καταβάλλεται ὁ ὅρος 10 ο) ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῆς πωλήσεως (ἄρθρ. 27 ν. 5351).

Ἄρθρον 18.

Ἡ ἐξαγωγή ἐκτὸς τοῦ Κράτους τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαχθέντων ἀρχαίων εἶναι ἐλευθέρη (ἄρθρ. 28 ν. 5351).

Ἄρθρον 19.

Ἐκτὸς τοῦ Κράτους δύναται νὰ ἐξάγονται ἀρχαῖα ἀδεία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας μετ' ἀποφασίν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐξάγοντος εἰς τὸ Δημόσιον ὑπὲρ τοῦ Ταμείου ἀρχαιολογικῶν ἀπαλλοτριώσεων τὸ ἥμισυ τῆς ὀριζομένης ὑπ' αὐτοῦ τιμῆς τῆς ἀρχαιότητος ἐν τῇ αἰτήσῃ περὶ παροχῆς ἀδείας ἐξαγωγῆς. Οἱ ἐξάγοντες ἀρχαῖα πωληθέντα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ὡς περιττὰ ὑπὸ τὰ Μουσεία τοῦ Κράτους πληρώνουσι κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν 50 ο) ἐπὶ τῆς τιμῆς, εἰς ἣν ἐπωλήθη ὑπὸ τοῦ Δημοσίου τὸ ἀρχαῖον.

Τὸ Δημόσιον δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐξαγωγὴν οἰουδήποτε ἀρχαίου, ὀφείλει ὅμως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν ζητηθῇ παρὰ τοῦ αἰτούντος τὴν ἐξαγωγὴν νὰ ἀγοράσῃ τὸ ἀρχαῖον πληρώνων τὸ ἥμισυ τῆς δηλωθείσης ὑπὸ τοῦ ἐξαγωγέως τιμῆς.

Μετ' ἀπόφασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου δύναται νὰ μεταβιβάσῃ τὸ ἐν τῇ προηγούμενῃ παραγράφῳ δικαίωμα τοῦ δημοσίου εἰς ἰδιωτικὸν συλλογέα (ἄρθρ. 49 ν. 5351).

Ἄρθρον 20.

Ὁ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐξάγων ἢ ἐπιχειρῶν νὰ ἐξαγάγῃ ἀρχαῖα τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως 1 μηνὸς μέχρι 5 ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 2 χιλιάδων δραχμῶν. Ὁ ἐπὶ τῇ πράξει ταύτῃ καταδικασθεὶς εἰς φυλακίαν πλέον τῶν 2 μηνῶν ἐκπίπτει αὐτοδικαίως καὶ πάντων τῶν ἐν ἄρθρῳ 21 Π. Ν. ἀναγραφόμενων δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων ἐπὶ πενταετίαν, εἰ μὴ βραχύτερος χρόνος ὀρίζεται ἐν τῇ ἀποφάσει ὅστις ὅμως δὲν δύναται νὰ ᾖ κατώτερος τοῦ ἔτους.

Τὰ κατασχθέντα καὶ εἰς ἐξαγωγὴν προσωρισμένα ἀρχαῖα δημεύονται διὰ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου. Ἐὰν ἡ ἐξαγωγή συντελεσθῇ καὶ συνεπῶς ἡ δημευσις εἶναι ἀνεφικτος, καταδικάζεται συγχρόνως ὁ κηρυχθεὶς ἐνοχὸς καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν ὀλοκλήρου τῆς ἀξίας τοῦ ἐξαχθέντος ἐξουρισκομένης κατὰ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὀριζόμενα περὶ καθορισμοῦ τιμῆς ἀρχαίων. Δημόσιοι, Δημοτικοὶ ἢ Κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὡς καὶ οἱ τοιοῦτοι οἰουδήποτε ἰδρύματος δημοσίου δικαίου ἢ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ, οἰανδήποτε θέσιν καὶ ἂν κατέχουσιν ἐν τοῖς ἀξιώμασι καὶ τοῖς ὀργανισμοῖς τούτοις, καταδικάζονται ἐπὶ παρανόμῳ ἐξαγωγῇ ἀρχαίων ἐκπίπτουσιν αὐτοδικαίως τῆς ἣν κατέχουσι θέσεως, καθιστάμενοι ἀνίκανοι ἰσοδύναμοι πρὸς ἀνάκτησιν πάσης τοιαύτης (ἄρθρ. 51 ν. 5351).

Ἄρθρον 21.

Εἰς ἰδιώτας ἢ δημοσίους ὑπάλληλους συντελοῦντας εἰς τὴν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ἀρχαιοτήτων παρανόμους ἐξαχθέντων ἢ προοριζομένων καταφάνως πρὸς παράνομον ἐξαγωγὴν καὶ ὑποδεικνύοντας τοὺς ἐνόχους τῆς πράξεως παρέχεται ἀμοιβὴ οὐχὶ κατωτέρα τοῦ 1) 4 οὐδ' ἀνωτέρα τοῦ ἡμισέως τῆς ἀξίας τῆς ἀρχαιότητος, ἀναλόγως τῆς παρασχεθείσης συνδρομῆς (ἄρθρ. 52 ν. 5351).

Ἄρθρον 22.

Τιμωρεῖται ὡς συνεργὸς διὰ φυλακίσεως ἐνὸς μηνὸς μέχρι δύο ἐτῶν ὁ ἐν γνώσει παρασχὼν οἰανδήποτε συνδρομὴν ἢ βοήθειαν εἰς ἐξαγωγὴν ἀρχαιοτήτων (ἄρθρ. 53 ν. 5351).

Περὶ ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν.

Ἄρθρον 23.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ καταρτίσωσιν ἰδιωτικὰς συλλογὰς ἀρχαίων δι' ἀγορὰς ἀρχαίων ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ὀφείλουσι νὰ ζητήσωσιν ἀδείαν πρὸς τοῦτο παρὰ τοῦ Ὑπουργίου Παιδείας, δυναμένου νὰ χορηγήσῃ ταύτην μετὰ πρότασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου λαμβανομένην κατ' ἀπόφασιν αὐτοῦ κρίσιν (ἄρθρ. 29 ν. 5351).

"Αρθρον 24.

Οι έχοντες ιδιωτικές συλλογὰς ὀφείλουσι νὰ ἔχωσιν ἀκριβῆ περιγραφικὸν κατάλογον συνοδευόμενον μὲ φωτογραφίας τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ἀρχαίων. Ἀντίγραφον τοῦτου ἀποστέλλωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἅμα τῷ καταρτισμῷ τῆς συλλογῆς, ἢ καθ' ἑξαμηνίαν ὡς πρὸς τὰ νέα προσκτήματα τῆς συλλογῆς τῶν. Ἀδικαιολόγητος κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου παράλειψις τῆς ὑποβολῆς τοῦ ἀντιγράφου τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 100—1000 δραχμῶν, ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου κατ' ἀπόφασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου. Ἄν ἐπαναληφθῇ ἡ ὡς ἄνω παράλειψις τὸ πρόστιμον διπλασιάζεται. Τῇ αἰτήσεϊ τοῦ ιδιώτου τὸ δημόσιον ὑποχρεοῦται νὰ καταρτίσῃ αὐτὸ τὸν κατάλογον (ἄρθρ. 30 ν. 5351).

"Αρθρον 25.

Οι έχοντες ιδιωτικὰς συλλογὰς ὀφείλουσι νὰ παρέχωσι πᾶσαν εὐκολίαν εἰς τοὺς ἔχοντας παρὰ τοῦ Ὑπουργείου εἰδικὴν ἄδειαν πρὸς μελέτην καὶ φωτογράφησιν τῶν ἀρχαίων ἡτις παρέχεται μόνον εἰς ἐπιστήμονας εἰδικούς ἀρχαιολόγους ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τῆς πρώτης δημοσιεύσεως πάσης νεωστὶ ἐμφανιζομένης ἀρχαιότητος ἔχει ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς εἰς τὴν συλλογὴν ὁ ιδιώτης κάτοχος, δυνάμενος νὰ διαθέτῃ τοῦτο κατὰ βούλησιν. Τοῦτο δὲν ἰσχύει ὡς πρὸς τὰ ἀρχαία τὰ ὁποῖα εὗρέθησαν ἐν ἀνασκαφῇ ἐνεργηθείσῃ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὑπὸ τινος τῶν ἐν αὐταῖς ὀριζομένων ἀρχαιολόγων, ὅστις ἔχει ἐπὶ μίαν τριετίαν τὰ κατὰ τὰ ἄνωτέρω εἰς τὸν κάτοχον τοῦ ἀρχαίου διδόμενα δικαιώματα περὶ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως. (ἄρθρ. 31 ν. 5351).

"Αρθρον 26.

Οι έχοντες ιδιωτικὰς ἀξιολόγους συλλογὰς ὀφείλουσι καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Ὑπουργείου, γινομένην μετὰ γνωμάτευσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου νὰ παρέχωσιν εὐκολίαν ἐπισκέψεως τῆς συλλογῆς. Δύνανται ὅμως οὗτος νὰ ζητήσωσιν ἵνα ἡ εἴσοδος εἰς τὴν συλλογὴν ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῇ καταβολῇ δικαιώματος εἰσόδου, τὸ ποσὸν τοῦ ὁποίου ὀρίζεται μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου (ἄρθρ. 32 ν. 5351).

"Αρθρον 27.

Οι έχοντες ιδιωτικὰς συλλογὰς ἀρχαίων ὡς καὶ πᾶς κάτοχος ἀρχαίων ἔχουσι μόνον τὸ δικαίωμα νὰ κατασκευάζωσι φωτογραφίας ἢ ἄλλας πρὸς ἐμπορίαν ὀρισμένας εἰκόνας τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ἀρχαίων καὶ νὰ πωλῶσι ταύτας. Τῶν φωτογραφιών τούτων δύο ἀντίτυπα ἀποστέλλονται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας. Ὑποχρεοῦται ὁ συλλογεὺς νὰ ἐπιτρέπῃ νὰ κατασκευάζηται φωτογραφία ἀρχαιότητος τῆς συλλογῆς τοῦ προκειμένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν (ἄρθρ. 33 ν. 5351).

"Αρθρον 28.

Οι έχοντες ιδιωτικὰς συλλογὰς ὡς καὶ οἱ κάτοχοι ἀρχαίων ἰδιωτικῶν, δύνανται μόνον νὰ κατασκευάζωσι ἀδεία τοῦ Ὑπουργείου καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ἀρχαιολογικοῦ ἐφόρου γύφωνα ἐκμαγεῖα τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ἀρχαίων καὶ νὰ πωλῶσι αὐτά. Ἐκάστου ἐκμαγεῖου δίδεται εἰς τὸ δημόσιον ἐν ἀντίτυπον δωρεάν (ἄρθρ. ν. 5351).

"Αρθρον 29.

Ἀπαγορεύεται εἰς πάντα ἄλλον ἢ ἐπαναλήψις τῶν ὑπὸ κατόχων ιδιωτικῶν συλλογῶν ἢ ἄλλων κατόχων ἀρχαίων

κατασκευασθέντων ἐκμαγεῖων ὡς καὶ φωτογραφιών, καὶ ἡ πώλησις ἐπὶ ποινῇ 500—2000 δραχμῶν (ἄρθρ. 35 ν. 5351).

"Αρθρον 30.

Προκειμένου νὰ πωληθῶσι ἐν Ἑλλάδι καθ' οἰουδήποτε τρόπον ἀρχαία προτιμῶνται ἐπὶ ἰσῇ τιμῇ μετὰ τὸ δημόσιον οἱ κάτοχοι ιδιωτικῶν συλλογῶν. Ἐπίσης δύνανται οἱ ἔχοντες ιδιωτικὰς συλλογὰς νὰ κρατῶσι τὰς κατὰ τὸ 17 ἄρθρον τοῦ παρόντος νόμου πρὸς ἐξαγωγὴν ὀρισμένας ἀρχαιότητας πληρῶντες τὴν ὑπὸ τῶν ἐξαγωγέων ὀριζομένην τιμὴν, ὅταν δὲν θέλῃ τὸ δημόσιον νὰ κρατήσῃ ταύτας.

Ἐπιτρέπεται ἐπίσης ἡ μετὰ τῶν ξένων μουσείων ἀνταλλαγή πολλοπλῶν ἀρχαιοτήτων μὲ ἀντιστοίχου ἀξίας ἀρχαιοτήτας ἐκ τῶν μουσείων τούτων, ἀποφαινομένη περὶ τῆς ἀξίας τούτων τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 τοῦ παρόντος νόμου ἐπιτροπῆς. (ἄρθρ. 36 ν. 5351).

"Αρθρον 31.

Πᾶσα πώλησις ἀρχαίου εὐρισκομένου ἐν ιδιωτικῇ συλλογῇ γίνεται μετ' ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας εἰδικῶς ἐκαστοτε δι' ἑκάστον ἀρχαῖον παρεχομένη. Συλλογεὺς πωλήσας ἀρχαῖον ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τιμωρεῖται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 5000 ἕως 50.000 δραχμῶν ἢ διὰ τῆς ποινῆς τούτης καὶ φυλακίσεως ἐνὸς μηνὸς μέχρι δύο ἐτῶν. Τὸ πωληθέν ἀρχαῖον κατασχέται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ κατατίθεται εἰς τὸ Μουσεῖον. Τὸ δημόσιον δύνανται νὰ ἀγοράζῃ πᾶσαν πρὸς πώλησιν ὑπὸ συλλογῆς παρεχομένην ἀρχαιότητα πληρῶν τὸ ἥμισυ τῆς προσφερομένης εἰς ταύτον τιμῆς (ἄρθρ. 37 ν. 5351).

"Αρθρον 32.

Ὁ ἀγοράζων ἀρχαία παρ' ἀγνωρισμένου συλλογεῦς ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τοῦτο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἅμα τῇ ἀγορᾷ παραλείπων δὲ νὰ πράξῃ τοῦτο τιμωρεῖται διὰ πρόστιμου 500—2000 δραχμῶν (ἄρθρ. 48 ν. 5351).

"Αρθρον 33.

Οἱ κάτοχοι ιδιωτικῶν συλλογῶν ὡς καὶ οἱ κάτοχοι ἀρχαίων ὀφείλουσι νὰ ζητήσωσιν ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου ἐν ἣ περιπτώσει θέλωσι νὰ μετακινήσωσιν ἀρχαῖον τι τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν τῆς Ἑλλάδος. Τὸ Ὑπουργεῖον δύνανται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν μετακίνησιν ἢ νὰ ὑποδείξῃ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὀφείλει νὰ γίνῃ αὕτη ἢ διὰ τῆς μετακινήσεως δύνανται νὰ κιβουνηθῇ ἡ ἀσφάλεια ἢ ἡ συντήρησις τῆς ἀρχαιότητος (ἄρθρ. 39 ν. 5351).

"Αρθρον 34.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας δύνανται μετ' ἀπόφασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου, λαμβανομένην διὰ πλειοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων (3/4) τῶν παρόντων ν' ἀκροῖ δοθεῖσαν ἄδειαν πρὸς καταρτισμὸν ιδιωτικῆς συλλογῆς.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ συλλογεὺς δύνανται μὲν νὰ κατέχῃ τὰ ἀρχαία τῆς συλλογῆς, ἀλλὰ δὲν ἔχει τὰ παρεχόμενα ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου πλεονεκτήματα εἰς τοὺς συλλογεῖς (ἄρθρ. 40 ν. 5351).

Περὶ ἀνασκαφῶν.

"Αρθρον 35.

Ἀνασκαφὰς πρὸς εὑρεσιν ἀρχαίων ἢ ἐξερρύντην ἀρχαιολογικῶν τόπων ἐνεργεῖ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας 1) διὰ παντός ἔχοντος τριετὴ ἀρχαιολογικὴν ὑπηρεσίαν ἐφόρου ἀρ-

χαιοτήτων, 2) διὰ παντός ἄλλου συγκεντρώντος τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια κατὰ ἀπόφασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου, λαμβανομένην διὰ πλειοψηφίας τῶν 3/4 τῶν παρόντων.

Τὴν ἀδειαν πρὸς ἐκτέλεσιν ἀνασκαφῶν παρέχει τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας μετ' ἐγκρίσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου. Ἡ γνωμάτευσις προκειμένου περὶ συνεχίσεως ἀνασκαφῆς περιττεῖται ἐκτός ἐάν δι' οἰονδήποτε λόγον ὁ Ὑπουργὸς νομίσῃ ὅτι πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ ἐκ νέου τὸ Σημβούλιον (ἄρθρ. 10 ν. 5351).

Ἄρθρον 36.

Ἑλληνικὰ ἐπιστημονικὰ καθιδρύματα, ἰδίᾳ δὲ ἡ ἐν Ἀθῇ, ναὶς ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία, δύνανται μετ' ἀδειαν τοῦ Ὑπουργείου νὰ ἐκτελέσωσιν ἀνασκαφὰς τῶν διευθυντῶν αὐτῶν λαμβανομένων κατὰ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ καθοριζόμενα (ἄρθρ. 11 ν. 5351).

Ἄρθρον 37.

Αἱ ἐν Ἑλλάδι ἐδρεύουσαι ξέναι ἀρχαιολογικαὶ σχολαὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἐκτελῶσιν ἀνασκαφὰς ἐπὶ δημοσίων κτημάτων ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργείου διὰ τῶν μελῶν αὐτῶν, ἂν ταῦτα ἐξετέλεσαν ἤδη ἄλλοι ἀνασκαφὰς ἢ παρεκλούθησαν ἐπὶ χρονικὸν τι διάστημα τὴν ἐκτέλεσιν ἀνασκαφῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν σχολῶν ἐκτελουμένων ἀνασκαφῶν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερος τῶν τριῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐποπτεύει τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας δι' ἐνὸς ἐφόρου ἢ ἐπιμελητοῦ ἀρχαιοτήτων, ἢ ἐλλείψει τοιούτων δι' ἄλλου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ὀριζομένου ἀρχαιολόγου ἢ εκπαιδευτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ὑπὸ ἐκτάσεως πρὸς τοῦτο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνασκαφῆς προτάσει τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου προσλαμβανομένου ἐκτάκτου ὑπαλλήλου.

Εἰς εκπαιδευτικούς λειτουργοὺς προσλαμβανομένους κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πρὸς ἐποπτεῖαν ἀνασκαφῶν ὑπὸ ξένων ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν ἐκτελουμένων παρέχεται ἀμοιβὴ ἰση πρὸς τὴν ἡμισὺ τοῦ μισθοῦ αὐτῶν.

Τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἐκτάκτως προσλαμβανομένων χάριν τῆς ὥς ἄνω ἐποπτείας ὑπαλλήλων ὀρίζει ὁ Ὑπουργὸς κατὰ πρότασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου, πληρώνεται δ' αὕτη ἐκ τῶν κατὰ τὸν Νόμον 4823 ἀρχαιολογικῶν ἐσόδων (ἄρθρ. 12 ν. 5351).

Ἄρθρον 38.

Οὐδεμία ἀδεῖα νέας ἀνασκαφῆς χρησιμεύει εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ ἴδρυμα πρὸ τῆς δηλώσεως αὐτῶν ὅτι ἐληξεν ἡ προηγουμένης δοθεῖσα ἀδεῖα πρὸς ἐκτέλεσιν ἄλλης ἀνασκαφῆς (ἄρθρον 13 ν. 5351).

Ἄρθρον 39.

Ἀδεῖα πρὸς ἀνασκαφὰς ἐν ἰδίῳ κτήματι παρέχεται καὶ εἰς ἰδιώτας ἄλλὰ τὴν διευθύνει τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἔχει μόνος ὁ ἀρχαιολογικὸς ἐφορὸς τῆς περιφερείας ἢ ἐλλείψει τούτου ἄλλος ἐφορὸς ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ. Εἰς ἰδιωτὴν ὑποβάλλοντα αἰτησὶν περὶ ἀνασκαφῆς ἐν ἰδίῳ κτήματι ὁρεῖται νὰ δοθῇ ἀδεῖα ἐπεχειρουμένης συγχρόνως τῆς ἀνασκαφῆς ἐντός διατίας. Εἰς οὐδὲνα ἰδιωτὴν παρέχεται ἀδεῖα ἀνασκαφῆς ἐν ἄλλοτρίῳ κτήματι.

Τὰ εὐρισκόμενα ἐν τοιαύταις ἰδιωτικαῖς ἀνασκαφαῖς ἀρχαῖα περιέρχονται εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἐκτελέσαντος τὴν ἀνασκαφὴν ἰσχύουσι δὲ περὶ αὐτῶν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος Νόμου.

Ὡς πρὸς τὰ ἀκίνητα ἀρχαῖα ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ 8ου ἄρθρου τοῦ παρόντος (ἄρθρ. 14 ν. 5351).

Ἄρθρον 40.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνασκαφῆς ἐν ἰδιωτικῷ κτήματι ὁ ἰδιοκτήτης ὁρεῖται νὰ παρέχῃ εἰς τὸν διευθύνοντα κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τὴν ἀνασκαφὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν, νὰ διαθέτῃ τὸ κτῆμα κατὰ βούλησιν συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνασκαφῆς χωρὶς νὰ δύναται νὰ παρακωλύῃ ἐνεργειὰν τινὰ τοῦτου ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐπέρχεται βλάβη εἰς τὸ κτῆμα του, δύναται δ' ὅμως ὁ ἰδιοκτήτης νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Ὑπουργείου, ἂν νομίσῃ ὅτι δὲν εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη χάριν τῆς ἀνασκαφῆς νὰ γίνῃ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφόρου τυχὸν ἐνεργουμένη βλαβερὰ εἰς τὸ κτῆμα του ἐργασία.

Ἐπιτροπὴ ἐκ δύο ἐφόρων ἀρχαιοτήτων ἢ μελῶν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου ὀριζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ κρίνει τελειωτικῶς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, διακοπταμένης ἐν τῷ μεταξύ τῆς ἐργασίας, ἥς διακριστέται ἡ σκοπιμότης. Δὲν δύναται ὅμως ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ γίνῃ καταστροφὴ κτιρίου ἢ τεχνικῶς ἀξιολόγου ἐγκαταστάσεως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου.

Τὸ Ὑπουργεῖον δικαιούται νὰ συνεχίσῃ ἰδίᾳ δαπάνη τὴν ὑπὸ ἰδιώτου ἐπιχειρηθεῖσαν κατὰ τὸ προηγουμένον ἄρθρον ἀνασκαφὴν ἂν οὗτος δηλώσῃ, ὅτι ἐπιθυμεῖ δι' οἰονδήποτε λόγον νὰ διακόψῃ ταύτην, ἢ δὲν δύναται νὰ διαθέτῃ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς διεξαγωγὴν αὐτῆς χρήματα.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἰδιώτης οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν γενομένην τυχὸν διὰ τῆς ἀνασκαφῆς βλάβην εἰς τὸ κτῆμα του δύναται νὰ ζητήσῃ. Τὸ ἡμισὺ τῶν ἐν τοιαύτῃ ἀνασκαφῇ εὐρισκόμενων ἀρχαίων κατατίθεται ἄνευ οἰασδήποτε ἀποζημιώσεως εἰς δημοσίον Μουσεῖον τὸ δὲ ἕτερον ἡμισὺ παραμένει εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἰδιοκτήτου. Ὁ τρόπος καθ' ὃν θέλει γίνῃ ἡ διανομὴ τῶν ἀρχαιοτήτων θὰ ὀρισθῇ διὰ Π. Διατάγματος (ἄρθρ. 15 ν. 5351).

Ἄρθρον 41.

Ἀνασκαφὰς πρὸς ἀνακάλυψιν ἀρχαιοτήτων δικαιούται τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας νὰ ἐνεργῇ οὐ μόνον ἐν Ἑθνικοῖς, Δημοτικαῖς, Κοινοτικαῖς, Μοναστηριακαῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν ἰδιωτικοῖς κτήμασι.

Δικαιούται δὲ νὰ προβαίῃ εἰς δοκιμαστικὴν ἀνασκαφὴν καὶ ἄνευ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ κτήματος εἰσποιοῦν περὶ τοῦτου τὴν ἰδιοκτήτην καὶ πάντα ἄλλον ἐνδιαφερόμενον διὰ προκηρύξεως δημοσιευμένης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀποζημιῶν αὐτὸν διὰ τε τὴν στέρησιν τῆς προσωρινῆς χρήσεως καὶ διὰ πᾶσαν βλάβην προσγινομένην εἰς τὸ κτῆμα του. Δύνανται δὲ νὰ ἐπιληφθῇ τῶν ἀνασκαφῶν εὐθὺς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς προκηρύξεως. Τοιαῦται ὅμως δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπεκταθῶσιν μέχρι καταδράσεως ἢ βλάβης οἰκίας ἢ ἄλλου τινὸς κτιρίου καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δὲν δύναται νὰ παραταθῶσι πλέον τοῦ μηνὸς ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου (ἄρθρ. 10 ν. 5351).

Ἄρθρ. 42.

Ὅταν τὸ Ὑπουργεῖον ἐνεργήσῃ ἀνασκαφὰς ἐν ἰδιωτικῷ μὴ ἀπαλλοτριωθέντι ἀναγκαστικῶς, κτήματι, ἀποζημιώνει τὸν ἰδιοκτήτην μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἀνασκαφῆς ἐντός δέκα πέντε ἡμερῶν ἐπὶ τῇ στέρησει τῆς προσωρινῆς χρήσεως καὶ τῇ βλάβῃ, ἣν ἔνεκα τῆς ἀνασκαφῆς ὑπέστη οὗτος ἐν τῷ κτήματι του, κατ' ἐκτίμησιν γινομένην ὑπὸ τοῦ παρὰ τὴν περιφέρειαν, ἐν ἣ τὸ κτῆμα, οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἢ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀστυνομίου.

Ὡς πρὸς τὰ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις ἀποκαλυφθέντα ἀκίνητα ἀρχαῖα ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος νόμου (ἄρθρ. 14 ν. ΒΧΜΣ').

χρηματικής ποινής 100 έως 2.000 δραχμῶν οἱ ἐργάται οἱ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὰς ἀνω ἀξιοποιήσας πράξεις καὶ οἱ οἰκοδόμοι ἐν γένει οἱ μεταχειρισθέντες λίθους, πλίνθους καὶ ἄλλα ὕλικά προσερχόμενα ἐκ τῆς καταστροφῆς ἀρχαίων.

Ἄρθρον 51.

Ἰδιώτης ὅστις παρακωλύεται νὰ ἐνεργήσῃ ἐν τῇ κτήματι τοῦ οἰανδήποτε πρᾶξιν ἀπαγορευομένην διὰ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπαλλοτριώσιν τοῦ κτήματός του, ἐὰν δὲ δὴν γίνῃ αὕτη μετὰ πάροδον διετίας ἀπὸ τῆς υποβολῆς τῆς αἰτήσεως, ὁ ἰδιώτης δύναται νὰ διαθέσῃ τὸ κτῆμα του κατὰ βούλησιν. Εἰς ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν τοιούτων κτημάτων δύναται τὸ Δημόσιον νὰ προβαίῃ καὶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς διετίας, (ἄρθρ. 23 ν. 5351).

Ἄρθρον 52.

Ἐπισκευὴ ἢ καθ' οἰονδήποτε τρόπον μετασκευὴ ἐκκλησιῶν ἢ ἄλλων καλλιτεχνικῶν καὶ ιστορικῶν μνημείων καὶ οἰκοδομημάτων παλαιότερων τοῦ 1830, γίνεται μόνον μετ' ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, παρεχομένην μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου.

Ὅστις ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως ταύτης ἤθελεν προῆλθῃ εἰς ἐπισκευὴν ἢ ἄλλως ἤθελε μεταβάλλῃ δι' οἰανδήποτε ἐργασίας τὴν ὄψιν τοιούτου μνημείου ἢ οἰκοδομήματος, τιμωρεῖται διὰ προστίμου 500—10.000 δραχμῶν καὶ φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν.

Εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὑπόκειται καὶ ὁ ἀρχιτέκτων ἢ ἐργολάβος, ὅστις ἤθελεν ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοιαύτης ἐργασίας. Ἡ ποινὴ αὕτη ἐπιβάλλεται πρὸς τοῦτοις εἰς τοὺς ὑπευθύνους προϊσταμένους ὑπηρεσιῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων, εἰς τὰ ἡγουμενοσυμβούλια τῶν Μονῶν ἢ εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια, οἱ ὅποιοι ἤθελεν διατάξῃ ἢ ἤθελεν ἐπιτρέψῃ νὰ γίνωσιν εἰς τὰ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν ἱστορικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ μνημεῖα ἢ καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἐπισκευαὶ ἢ ἄλλαι ἐργασίαι μεταβάλλουσαι ὡπωδήποτε τὴν ὄψιν τούτων.

Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας δημοσιευμένης εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως χαρακτηρίζονται τὰ μνημεῖα καὶ οἰκοδομήματα ὅσα ὑπάγονται εἰς τὴν διάταξιν ταύτην.

Ἡ ἰσχὺς τῆς προηγουμένης παραγράφου περὶ τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς τοὺς παραβάτας τοῦ παρόντος ἄρθρου ποινῆς ἀρχαίται μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς πράξεως ταύτης, ἰσχύει δὲ ἡ διάταξις αὕτη μόνον πρὸς τὰ ἐν τῷ καταλόγῳ ἢ ταῖς βραδύτερον δημοσιευμέναις προσθήκαις εἰς τοὺς περιλαμβανόμενα μνημεῖα.

Τὰς ἐπισκευὰς ὅσαι διὰ γνωμοδότησεως τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου ἐπιβάλλεται νὰ γίνωσιν εἰς ἀρχαῖα ἢ ἱστορικὰ κτίρια, ἀνήκοντα εἰς ἰδιώτας ἢ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα, ὁφείλουσιν οὗτοι ἀποφασίστωσι καὶ ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ἐκτελῶσι ἰδίᾳ δαπάνῃ.

Ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας ἢ ἀρνήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων νὰ προῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποδεικνυμένων ἐργῶν, τὸ Δημόσιον ἐκτελεῖ τὰς ἐπισκευὰς καταβάλλον αὐτὸ τὴν δαπάνην. Ἐν τοιαύτῃ ὁμοῦ περιπτώσει δύναται νὰ καταλαμβάνῃ τὰ εἰς Μενᾶς, Κοινότητες ἢ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα ἀνήκοντα μνημεῖα ἢ καὶ νὰ ἀπαλλοτριώσῃ λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης τὰ εἰς ἰδιώτας ἀνήκοντα (ἄρθρ. 15 ν. 2447).

Περὶ πωλήσεως ἀρχαίων ἀρχαίων.

Ἄρθρον 53.

Τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατεχομένων ἀρχαίων, ὅσα κρίνονται ἀχρηστα διὰ τὰ Μουσεία καὶ τὰς μικροτέρας συλλογὰς τοῦ Κράτους, δύναται νὰ ἀνταλλάσσωνται πρὸς ἄλλα χρήσιμα

πρὸς τὰ Μουσεία ἡμῶν ἀρχαῖα ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ ἢ καὶ νὰ πωλῶνται, καθ' ὅν τρόπον θέλει ὁρίσῃ Β. Διατάγμα.

Περὶ τῆς ἀχρηστίας τῶν ἀρχαίων κρίνει ὁριστικῶς τὸ ἀρχαιολογικὸν συμβούλιον παμψηφεί. Ἄν ὑπάρξῃ διαφωνία ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ συμβουλίῳ, ἂν μὲν ἡ πλειοψηφία εἴναι κατὰ τῆς ἀχρηστίας, τότε ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου εἶναι τελεσιδική, ἂν δὲ ἡ πλειοψηφία εἴναι ὑπὲρ τῆς ἀχρηστίας, τότε ὁ Ὑπουργὸς ὑποχρεοῦται νὰ καλέσῃ εἰς εἰδικὴν συνεδρίαν τὸ συμβούλιον τρεῖς ἐφόρους ἀρχαιοτήτων, λαμβάνεται δὲ ἐν ταύτῃ ἀπόφασις ὑπὲρ τῆς ἀχρηστίας, ἂν ψηφίσωσιν ὑπὲρ ταύτης τοῦλάχιστον ἐννέα τῶν παρόντων ἐν τῇ συνεδρίᾳ. Ἀρχαῖα περὶ ὧν τὸ ἀρχαιολογικὸν συμβούλιον ἀπεράσθη ὅτι δὲν θεωροῦνται ἀχρηστα εἰς τὰ Μουσεία καὶ τὰς λοιπὰς συλλογὰς, μόνον μετὰ πάροδον πενταετίας δύναται νὰ εἰσαχθῶσι ἐκ νέου εἰς κρίσιν εἰς τὸ συμβούλιον. Τὸ τμήμα τῶν πωλουμένων ἀρχαίων ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου, αἱ δὲ ἐξ αὐτῶν εἰσπράξεις εἰσέρχονται εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν Ταμεῖον, προσριζόμεναι εἰς τὴν ἀπαλλοτριώσιν ἀρχαιολογικῶν χώρων.

Ὁ τρόπος τῆς πωλήσεως τῶν ἀχρηστῶν ἀρχαίων κανονίζεται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν. (ἄρθρ. μόνον ν. 491, ἄρθρ. 6 ν. 4823).

Περὶ ἐμπορίας ἀρχαίων.

Ἄδεια πρὸς ἐμπορίαν ἀρχαίων ἐντὸς τοῦ Κράτους παρέχεται ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας μετὰ πρότασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου μόνον εἰς ἐμπόρους ἐγκατεστημένους ἐν Ἀθήναις, Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἡρακλείῳ Κρήτης.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας δύναται ν' ἀρνήσῃ τὴν παροχὴν ἀδείας ἐμπορίας ἀρχαίων εἰς τοὺς καταδικασθέντας διὰ παραβάσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Νόμου, ἢ εἰς ἐμπόρους, περὶ ὧν ὑπάρχουσι βάσιμοι ἐνδείξεις, ὅτι ἀνεμίχθησαν εἰς ἀρχαιοκαπηλικὰς πράξεις.

Καὶ οἱ μέχρι τούδε ἐπαγγελλόμενοι κατόπιν ἀδείας τὸ ἐμπόριον τῶν ἀρχαίων ὁφείλουσι νὰ ζητήσωσι νέαν ἄδειαν πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των.

Ὅδὲν ἀρχαῖον δύναται νὰ διατεθῇ πρὸς ἐμπορίαν ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ εἰδικὴ πρὸς τοῦτο ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας χορηγούμενη μετ' ἀπόφασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου.

Εἰδικῶς ἐπιτρέπεται καὶ ἄνευ εἰδικῆς ἐκάστοτε ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου ἢ ἐμπορία ἀρχαίων 1) τῶν θεωρηθέντων ὡς εὐτελῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 καὶ ἐπόμενα τοῦ παρόντος νόμου διαλαμβανόμενα, 2) τῶν εἰσυχθέντων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀρχαίων περὶ τῶν ὁποίων ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ παρόντος νόμου ὡς καὶ 3) τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὡς περιττῶν διὰ τὰ Μουσεία τοῦ Κράτους ὑπ' αὐτοῦ συμφωνῶν τῷ παρόντι νόμῳ πωλουμένων ἀρχαίων.

Ὁ τρόπος καθ' ὃν θὰ δηλοῦται ἡ ταυτότης τῶν ἀρχαίων τούτων καὶ θὰ πιστοποιηται ἡ ἀγορὰ καὶ πώλησις αὐτῶν θὰ κανονισθῇ διὰ Π. Διατάγματος (ἄρθρ. 42 ν. 5351).

Ἄρθρον 55.

Ὡς ἔμποροι ἀρχαιοτήτων χαρακτηρίζονται κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου ἐκτὸς τῶν ἔχοντων ἴδια καταστήματα πωλήσεως ἀρχαίων καὶ οἱ συγγάνεις ἀγοράζοντες καὶ μεταπωλοῦντες ἀρχαῖα καὶ ἂν δὲν ἔχωσι ἴδια καταστήματα πωλήσεως.

Οἱ ἔχοντες ἄδειαν σχηματισμοῦ ἰδιωτικῶν συλλόγων δὲν δύναται νὰ ἔχωσιν ἄδειαν ἐμπορίου ἀρχαιοτήτων (ἄρθρον 43 ν. 5351).

Ἄρθρον 56.

Οἱ ἔμποροι ἀρχαίων ποδᾶλλουσι κατὰ μῆνα πῖνακα τῶν

χρηματικής ποινής 100 έως 2.000 δραχμῶν οἱ ἐργάται οἱ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὰς ἀνω ἀξιοποιήσας πράξεις καὶ οἱ οἰκοδόμοι ἐν γένει οἱ μεταχειρισθέντες λίθους, πλίνθους καὶ ἄλλα ὑλικά προσερχόμενα ἐκ τῆς καταστροφῆς ἀρχαίων.

Ἄρθρον 51.

Ἰδιώτης ὅστις παρακωλύεται νὰ ἐνεργήσῃ ἐν τῇ κτήματι τοῦ οἰανδήποτε πρᾶξιν ἀπαγορευομένην διὰ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπαλλοτριώσιν τοῦ κτήματός του, ἐὰν δὲ δὴν γίνῃ αὕτη μετὰ πάροδον διατίνας ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως, ὁ ἰδιώτης δύναται νὰ διαθέσῃ τὸ κτῆμα του κατὰ βούλησιν. Εἰς ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν τοιούτων κτημάτων δύναται τὸ Δημόσιον νὰ προβαίῃ καὶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς διατίνας, (ἄρθρ. 23 ν. 5351).

Ἄρθρον 52.

Ἐπισκευὴ ἢ καθ' οἷονδήποτε τρόπον μετασκευὴ ἐκκλησιῶν ἢ ἄλλων καλλιτεχνικῶν καὶ ιστορικῶν μνημείων καὶ οἰκοδομημάτων παλαιότερων τοῦ 1830, γίνεται μόνον μετ' ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, παρεχομένην μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου.

Ὅστις ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως ταύτης ἤθελεν προῆλθῃ εἰς ἐπισκευὴν ἢ ἄλλως ἤθελε μεταβάλλῃ δι' οἰανδήποτε ἐργασίας τὴν ὅψιν τοιούτου μνημείου ἢ οἰκοδομηματος, τιμωρεῖται διὰ προστίμου 500—10.000 δραχμῶν καὶ φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν.

Εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὑπόκειται καὶ ὁ ἀρχιτέκτων ἢ ἐργολάβος, ὅστις ἤθελεν ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοιαύτης ἐργασίας. Ἡ ποινὴ αὕτη ἐπιβάλλεται πρὸς τούτοις εἰς τοὺς ὑπευθύνους προϊσταμένους ὑπηρεσιῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων, εἰς τὰ ἡγουμενοσυμβούλια τῶν Μονῶν ἢ εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια, οἱ ὅποιοι ἤθελεν διατάξαι ἢ ἤθελεν ἐπιτρέψαι νὰ γίνωσιν εἰς τὰ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν ἱστορικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ μνημεῖα ἢ καὶ ἐκκλησίας ἐπισκευαὶ ἢ ἄλλαι ἐργασίαι μεταβάλλουσαι ὅπωςδήποτε τὴν ὅψιν τούτων.

Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας δημοσιευμένης εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως χαρακτηρίζονται τὰ μνημεῖα καὶ οἰκοδομήματα ὅσα ὑπάγονται εἰς τὴν διατάξιν ταύτην.

Ἡ ἰσχὺς τῆς προηγουμένης παραγράφου περὶ τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς τοὺς παραβάτας τοῦ παρόντος ἄρθρου ποινῆς ἀρχαίται μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς πράξεως ταύτης, ἰσχύει δὲ ἡ διατάξις αὕτη μόνον πρὸς τὰ ἐν τῷ καταλόγῳ ἢ ταῖς βραδύτερον δημοσιευμέναις προσθήκαις εἰς τούτους περιλαμβανόμενα μνημεῖα.

Τὰς ἐπισκευὰς ὅσαι διὰ γνωμοδότησεως τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου ἐπιβάλλεται νὰ γίνωσιν εἰς ἀρχαῖα ἢ ἱστορικὰ κτίρια, ἀνήκοντα εἰς ἰδιώτας ἢ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα, ὁφείλουσιν οὗτοι ἀποφασίστωσι καὶ ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ἐκτελῶσι ἰδίᾳ δαπάνῃ.

Ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας ἢ ἀρνήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων νὰ προῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποδεικνυμένων ἐργῶν, τὸ Δημόσιον ἐκτελεῖ τὰς ἐπισκευὰς καταβάλλον αὐτὸ τὴν δαπάνην. Ἐν τοιαύτῃ ὁμοῦ περιπτώσει δύναται νὰ καταλαμβάνῃ καὶ εἰς Μονὰς, Κοινότητες ἢ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα ἀνήκοντα μνημεῖα ἢ καὶ νὰ ἀπαλλοτριώσῃ λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης τὰ εἰς ἰδιώτας ἀνήκοντα (ἄρθρ. 15 ν. 2447).

Περὶ πωλήσεως ἀχρήστων ἀρχαίων.

Ἄρθρον 53.

Τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατεχομένων ἀρχαίων, ὅσα κρίνονται ἀχρήστα διὰ τὰ Μουσεία καὶ τὰς μικροτέρας συλλογὰς τοῦ Κράτους, δύναται νὰ ἀνταλλάσσωνται πρὸς ἄλλα χρήσιμα

πρὸς τὰ Μουσεία ἡμῶν ἀρχαῖα ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ ἢ καὶ νὰ πωλῶνται, καθ' ὅν τρόπον θέλει ὁρίσει Β. Διατάγμα.

Περὶ τῆς ἀχρηστίας τῶν ἀρχαίων κρίνει ὁριστικῶς τὸ ἀρχαιολογικὸν συμβούλιον παμψηφεί. Ἄν ὑπάρξῃ διαφωνία ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ συμβουλίῳ, ἂν μὲν ἡ πλειοψηφία εἴη κατὰ τῆς ἀχρηστίας, τότε ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου εἶναι τελεωτική, ἂν δὲ ἡ πλειοψηφία εἴη ὑπὲρ τῆς ἀχρηστίας, τότε ὁ Ὑπουργὸς ὑποχρεοῦται νὰ καλέσῃ εἰς εἰδικὴν συνεδρίαν τὸ συμβούλιον τρεῖς ἐφόρους ἀρχαιοτήτων, λαμβάνεται δὲ ἐν ταύτῃ ἀπόφασις ὑπὲρ τῆς ἀχρηστίας, ἂν ψηφίσωσιν ὑπὲρ ταύτης τοῦλάχιστον ἐννέα τῶν παρόντων ἐν τῇ συνεδρίᾳ. Ἀρχαῖα περὶ ὧν τὸ ἀρχαιολογικὸν συμβούλιον ἀπεράνηθ' ὅτι δὲν θεωροῦνται ἀχρήστα εἰς τὰ Μουσεία καὶ τὰς λοιπὰς συλλογὰς, μόνον μετὰ πάροδον πνευματικῆς δυνάμεως νὰ εἰσαχθῶσι ἐκ νέου εἰς κρίσιν εἰς τὸ συμβούλιον. Τὸ τμήμα τῶν πωλουμένων ἀρχαίων ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου, αἱ δὲ ἐξ αὐτῶν εἰσπράξεις εἰσέρχονται εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν Ταμεῖον, προσριζόμεναι εἰς τὴν ἀπαλλοτριώσιν ἀρχαιολογικῶν χώρων.

Ὁ τρόπος τῆς πωλήσεως τῶν ἀχρήστων ἀρχαίων κανονίζεται διὰ Διατάγματος ἐκδιδόμενου ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Ὁθησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν. (ἄρθρ. μόνον ν. 491, ἄρθρ. 6 ν. 4823).

Περὶ ἐμπορίας ἀρχαίων.

Ἄδεια πρὸς ἐμπορίαν ἀρχαίων ἐντὸς τοῦ Κράτους παρέχεται ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας μετὰ πρότασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου μόνον εἰς ἐμπόρους ἐγκατεστημένους ἐν Ἀθήναις, Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἡρακλείῳ Κρήτης.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας δύναται ν' ἀρνήσῃ τὴν παροχὴν ἀδείας ἐμπορίας ἀρχαίων εἰς τοὺς καταδικασθέντας διὰ παραβάσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Νόμου, ἢ εἰς ἐμπόρους, περὶ ὧν ὑπάρχουσι βάσιμοι ἐνδείξεις, ὅτι ἀνεμίχθησαν εἰς ἀρχαιοκαπηλικὰς πράξεις.

Καὶ οἱ μέχρι τούδε ἐπαγγελλόμενοι κατόπιν ἀδείας τὸ ἐμπόριον τῶν ἀρχαίων ὁφείλουσι νὰ ζητήσωσι νέαν ἄδειαν πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των.

Ὅδὲν ἀρχαῖον δύναται νὰ διατεθῇ πρὸς ἐμπορίαν ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ εἰδικὴ πρὸς τοῦτο ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας χορηγούμενη μετ' ἀπόφασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου.

Εἰδικῶς ἐπιτρέπεται καὶ ἄνευ εἰδικῆς ἐκάστοτε ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου ἢ ἐμπορία ἀρχαίων 1) τῶν θεωρηθέντων ὡς εὐτελῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 καὶ ἐπόμενα τοῦ παρόντος νόμου διαλαμβανόμενα, 2) τῶν εἰσαχθέντων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀρχαίων περὶ τῶν ὁποίων ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ παρόντος νόμου ὡς καὶ 3) τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὡς περιττῶν διὰ τὰ Μουσεία τοῦ Κράτους ὑπ' αὐτοῦ συμφωνῶν τῇ παρόντι νόμῳ πωλουμένων ἀρχαίων.

Ὁ τρόπος καθ' ὃν θὰ δηλοῦται ἡ ταυτότης τῶν ἀρχαίων τούτων καὶ θὰ πιστοποιηται ἡ ἀγορὰ καὶ πώλησις αὐτῶν θὰ κανονισθῇ διὰ Π. Διατάγματος (ἄρθρ. 42 ν. 5351).

Ἄρθρον 55.

Ὡς ἔμποροι ἀρχαιοτήτων χαρακτηρίζονται κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου ἐκτὸς τῶν ἔχοντων ἴδια καταστήματα πωλήσεως ἀρχαίων καὶ οἱ συγγάνεις ἀγοράζοντες καὶ μεταπωλοῦντες ἀρχαῖα καὶ ἂν δὲν ἔχωσι ἴδια καταστήματα πωλήσεως.

Οἱ ἔχοντες ἄδειαν σχηματισμοῦ ἰδιωτικῶν συλλογῶν δὲν δύναται νὰ ἔχωσιν ἄδειαν ἐμπορίου ἀρχαιοτήτων (ἄρθρον 43 ν. 5351).

Ἄρθρον 56.

Οἱ ἔμποροι ἀρχαίων ποδᾶλλουσι κατὰ μῆνα πῖνακα τῶν

ἀγοραζομένων εκάστοτε ὑπ' αὐτῶν καὶ πρὸς πώλησιν ὁρισμένων ἀρχαίων (ἀρθρ. 44 ν. 5351).

Ἄρθρον 57.

Οἱ ἔμποροι ἀρχαίων διατελοῦσι ὑπὸ τὴν δικρικὴν ἐπίβλεψιν τῆς ἀπτενομίας καὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν ὑπαλλήλων, δικαιομένων ὅποτεδήποτε νὰ ἐλέγχωσι τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας τῶν ἐμπόρων δι' ἐπιθεωρήσεων (ἀρθρ. 45 ν. 5351).

Ἄρθρον 58.

Ὁ ἐμπορευόμενος ἀρχαία ἀνευ ἀδείας τιμωρεῖται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 2.000 ἕως 25.000 δραχμῶν καὶ φυλακίσεως 15 ἡμερῶν μέχρις 6 μηνῶν ἢ διὰ τῆς ἐτέρας μόνον τῶν ποινῶν τούτων (ἀρθρ. 46 ν. 5351).

Ἄρθρον 59.

Ἐὰν ἔμπορος ἀρχαίων τιμωρηθῇ διὰ παράδοσιν ἀρχαιολογικοῦ νόμου, δύναται μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ν' ἀφερῇται ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἀδεία τῆς ἐμπορίας (ἀρθρ. 47 ν. 5351).

Ἄρθρον 60.

Ἐμποροι ἀρχαίων δύνανται νὰ ζητήσωσιν, ὅπως κηρύσσονται ἐξαγωγήματα οἰαδήποτε τῶν ἐν τοῖς καταστήμασιν αὐτῶν ἀρχαίων, καταβάλλοντες εἰς τὸ δημόσιον ὑπὲρ τοῦ Ταμείου ἀρχαιολογικῶν ἀπαλλοτριώσεων μετὰ τὴν πώλησιν τοῦ ἀρχαίου τὸ ἥμισυ τῆς ὑπ' αὐτῶν δηλουμένης ἀξίας τῶν ἀρχαίων. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 19 τοῦ παρόντος νόμου (ἀρθρ. 50 ν. 5351).

Ἄρθρον 61.

Ἰδιῶται κατασκευάζοντες ἐκμαγεῖα τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Δήμου, ἢ Κοινότητος κατοχυρωμένων ἀρχαιοτήτων τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 500—20.000 δραχμῶν καὶ φυλακίσεως 5 ἡμερῶν μέχρις 6 μηνῶν ἢ καὶ διὰ τῆς ἐτέρας μόνον τῶν ποινῶν τούτων (ἀρθρ. 51 ν. 5351).

Ἄρθρον 62.

Προκειμένου νὰ κατασχεθῶσι παρ' ἰδιωτῇ ἀρχαία ἢ ἐκτέ-

λεσις γίνεται παρόντος ἀρμόδιου ἀρχαιολογικοῦ ὑπαλλήλου τῆς περιφέρειας ἢ ἄλλου ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας. Πρὸς τοῦτο δεῖλουν οἱ ἐκτελοῦντες τὴν κατὰ σχεσιν ὑπάλληλοι νὰ γνωρίσωσι τοῦτο ἐγκαίρως εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν ὑπάλληλον ἢ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας Μεταγυροῦχος ὀρίζεται πάντοτε τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον τὰ δὲ κατασχεθέντα παραμένουσι πάντοτε ἐν ᾧ τόπῳ εὕρισκοντο, ἐκτός ἂν ἄλλως ἤθελεν ὁρίσει ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω μετεγυροῦχος.

Προκειμένου νὰ γίνῃ πλειστηριασμὸς τῶν κατασχεθέντων ἀρχαίων τὸ πρόγραμμα τοῦ πλειστηριασμοῦ κοινοποιεῖται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἕνα μῆνα τοῦλάχιστον πρὸ τῆς ἡμέρας τοῦ πλειστηριασμοῦ.

Τὸ δημόσιον δικαιούται νὰ ἀγοράσῃ τὸ σύνολον ἢ μέρος τῶν ἐκπλειστηριαζομένων ἀρχαίων πληθύνον τὸ ἥμισυ τῆς ὁρισθείσης κατὰ τὸν πλειστηριασμὸν τιμῆς, ἐὰν κρίνῃ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ κατατεθῶσι τὰ πλειστηριαζόμενα ἀρχαία εἰς τὸ Δημόσιον Μουσεῖον. Πρὸς τοῦτο δεῖται ὁ ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὑπάλληλος νὰ ἀναφέρῃ ἀμέσως μετὰ τὸ πέρας τοῦ πλειστηριασμοῦ τὸν πίνακα τοῦ πλειστηριασμοῦ τὸν ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐκπλειστηρίασιν τῶν ἀρχαίων καὶ ν' ἀναμείνῃ ἐπὶ 15 ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ πίνακος τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργείου.

Μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας ταύτης τὸ Ὑπουργεῖον γάνει τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαγοράς, ἐκτός ἂν δι' ἐγγράφου τοῦ πρὸς τὸν ἀρμόδιον ἐπὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὑπάλληλον ζητήσῃ παράτασιν τῆς προθεσμίας μέχρι ἐνὸς μηνός. Εἰς πάσας τὰς ἐν τῷ παρόντι ἀρθρῷ δικαιοπραξίας τὸ Δημόσιον ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἢ ὑπὸ ἀντιπροσώπου τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ὀριζομένου ἐκ τῶν ἀρχαιολογικῶν ὑπαλλήλων (ἀρθρ. 48 ν. 5351).

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Αὐγούστου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Ὑπουργός
Π. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Α